

Løgmaður afturkomin

Løgmaður kom aftur við Tjaldrinum í gjárkvöldið. Blaðið hevði viðtalið við hann beint tá hann kom. Hann heldur fyri við okkum:

Tað skuldi nú verið góðar vónir fyri uppbyggjanini av landsins vinnu og fremjan av sosialu viðurskiptunum.

Fiskivinnan hevur jú stórar ábotur torvandi; hesum man eisini vera gjørt nógvar fyri at fáa fram, og kunnu vit hava bestu vónir um góðan stuðul.

Fólkapensjónina hevur javnaðarflokkurin av øllum alvi stríðst fyri, og sum einasti flokkur í landinum hevur hann sett hetta upp sum eitt mál, ið eigur at verða ført út í livið í bæði. Hetta mál ventu vit í næstum fer at verða loyst til fullnar.

Rættindi Føroyinga í Grønlandi hevur verið nógva umtalað. Vit

kunnu vænta okkum stórt framstig, 5 pláss á Vesturgrønlandi og 2 á Eysturgrønlandi aftrat teimum, ið áður eru.

Tá tingið kemur saman verður væntuliga gjøllari at frætta frá teimum samráðingum, lögmaður hevur fært við stjórnarmyndugleikar niðri, málini skulu jú fyrst fyrileggjast forsoys myndugleikum, áðrenn nakar áð vist kann sigast alment.

Við Tjaldrinum komu eisini Johan Poulsen, fólkatingsmaður, og løgtingsmenninir Poul J. Olsen og Jens Chr. Olsen og skrivstovustjórin í landstýrinum Johan Djurhuus, hesir 3 seinastu vóru teir, ið skuldu fara til Grønlands at samráðast um viðurskiptini har.

Tingið kemur saman í morgin seinrapartin kl. 17.

Vónin brast - einki funnið

Fríggjadagin varð alment frásagt, at leitanin eftir »HansHedtoft« var upphildin. — H. C. Hansen, statsministari, Kaj Lindberg, Grønlandsministari, stjórin í Grønlandshandlinum Christensen og fólkatingsmaður Elias Laub úr Grønlandi tósaðu í danska útvarpinum, har minningarhald var lagt til rættis, vígt hesum stóra sorgartilburði.

Viðá hvar hevur henda skipsvanlukka sett hvøkk í. Okkum eru slíkir tilburðir tverri ikki ókendir, og heldur ikki hesaferð skuldu vit sleppa undan. Tveir Føroyingar vóru við. Annar var 2. stýrimaður Richard Jacobsen úr Sandvík og hin var Ólavur Guðjónsson, hann var á ferð til Klakksvíkar, har hann skuldi í læru á skipasmiðju. Hann var bert

16 ára gamal. Foreldur hans bývá i Narsak.

Stórur er hesin mannamiður, hann kann ikki verða givin aftur. Materiell miðurin var eisini stórur, og mentunarlígi miðurin somuleiðis, tí just hesaferð vóru nógvar skjól úr Grønlandska skjalasavninum flutt til Danmarkar til kanningar.

Vit boyggja okkum í virðing fyri teimum, sum settu livið í váða og mistu tað — hjálparleys stendur menniskjan — eitt klárt dømi um hjálparloysi okkara, tá illa vil til. Tí eigur eisini henda hending at minna okkum á, at vit skulu standa saman í øllum — og ikki hvør í sínum heraðshorni.

Leygardagin vóru flogginu víðá-hvar vundin í hálva stong.

7 NÝGGJAR HAVNIR Í GRØNLANDI

Undir samráðingunum í Keypmannahavn hevur P. M. Dam, lögmaður, fingið tilsøgn um hesi nýggju útróðrpláss.

Tað hevur verið eitt av hovudsámum JAVNAÐARFLOKKSINS at vinna okkara útróðramonnum víðari ræsur í Grønlandi. Hetta kom at verða fyrsta mál, ið lögmaður undir samráðingum við ríkisstjórnina og annan grønlandska fólkatingsmannin, fekk so langt áleiðis, at tilsøgn er givin um 7 pláss aftrat teimum, ið Føroyingar hava frammanundan.

Tá ið vit seinasta týsdag høvdu telefonsamband við P. M. Dam, lögmann, ið tá var staddur í Keypmannahavn, visti hann at siga okkum tey stórtíðindi, at tað var eydnað honum undir samráðingum við ríkisstjórnina og grønlandsmyndugleikar — teirra millum annan hin grønlandska ríkisdagsmannin — at fáa tilsøgn um, at Føroyingum verður loyvt at reka útróður frá 7 nýggjum plássum í Grønlandi — 5

í Vesturgrønlandi og 2 í Eysturgrønlandi.

Hetta týðningarmikla mál, ið ofta hevur verið frammi áður, er seinastu árin verðið ein aðaltáttur í skapanini av betri vinnulíkindum fyri okkara fiskimenn. Fleiri og fleiri fiskimenn hava ár um ár leitað vinnu í Grønlandi. Í ár fara ikki færri enn 900 menn. Tað var tí eitt heppið bragd av lögmanni, at hann fekk vunnið okkara útróðra-

Íløgupeningur til vinnulívið

Hovudsámlið, ið P. M. Dam, lögmaður, hevur samráðst við ríkisstjórnina, hevur verið um fíggingina av tí endurnýggjan av skipafotanum, ið er eitt av fremstu málum landstýrisins at fara undir.

Eisini á hesum oki er tað líkt til, at hann hevur fingið eitt gott úrslit.

Í samrøðu, sum varð endurgivin av danska útvarpinum, sigur lögmaður, at hann eisini er væl nøgdur við úrslitið av samráðingunum um at útvega pening til endurnýggjan av skipaflotanum.

Hetta mál er komið so langt ávegis, at einaferð í mars mánaði fer samráðingarnevnd úr Føroyum at fara realitessamráðingar við ríkisstjórnina um hetta mál.

Útlit er nú fyri, at farið verður av

sonnum undir hesa endurnýggjan við tí endamáli at veita okkara fiskimonnum góð og nútímans veiðufør.

Rættargongd um »ørna-reiðrið«

Um stutta tíð kemur í Týsklandi fyri rættin eitt mál, sum tók sína byrjan, tá Hitler-tíðin byrjaði. Sakin snýr seg um teir 70 ognarnar, sum áttu Brechtesgaden áðrenn Hitler tók ognirnar, sum lógu kring »ørnareiðrið« í Brechtesgaden.

Ognirnar liggja flest allar í sori nú, bert eini tvey gistingarhús standa eftir. Myndugleikarnir í Bayern eru ikki áhugaðir at fáa hetta bygt upp aftur. Teir leggja ikki í, at Brechtesgaden fer at verða eitt útferðarstað fyri gamlar nasistar.

Tað munnu vera 25 ár síðan Martin Bormann læt gera ein avmarkaðan ring kring »ørnareiðrið, háborgina hjá Hitler. Her um leiðir var fyrr ikki stórvegis av húsum; men í seinastu árunum frammanfyri Hitler-tíðina var Brechtesgaden vaksandi og vórðið til ein feriu- og hvíldarstað, har fólk í hóptali leitaðu til, serliga vóru tað listarfólk av ymsum slag, vísindamenn o. t.

Tá Hitler so skuldi njóta hvílu sína, gav Bormann boð um, at øll »viðokmandi« skuldu burtur. — Eini 70 vóru húsin í tali —. Bøndur og gistingarhúsánarar, slík sum høvdu leigað húsin til teir »finu« gestirnar, tey máttu øll rýma og avhenda ognir sínar. Um tey ikki aktaðu boðini, so bleiv alt tikið frá teimum.

Hetta gamla turistplássið varð eftir stuttari tíð broytt til eitt nazi-reiður við nógvum herbúðum, har SS menn buðu. »ørnareiðrið« fekk frið undir stríðnum; tað varð ikki áløpið, men í 1945 var ikki friður longur, skjótt varð, at »ørnareiðrið« bert var ein øskudungi — alt var í sori.

Í 1952 bygdu Amerikumen eitt hvíldarheim á staðnum og lótu 3 miljónir D-mark til hetta tiltak. Men seinasta ár keypti vesturtýski hotelkongur Steinberger ognirnar. — Aftaná stríðið »konfiskeraðu« teir sameindu alla hesa »ogn« Hitler. Síðan lótu teir hana aftur til Bayern.

Men tað eru teir upprunaligu ánararnir, sum nú gera krov síni galdandi — og hetta mál kemur nú fyri rættin. Sakin er reist móti Bayern.

Nú vil Knút Wang hava fólkapensjón — Ha—ha—ha—haaaaaa!

Fólkaflokkurin og sosial-lógavan

DAGBLADIÐ: Sosialurin roynir at bílla fólk inn, at fólkaflokkurin skal vera imóti sosialum ábótum.

Tað loysir seg ikki at bílla fólk nakar inn. Øll vita, at fólkaflokksmenn vóru imóti fólkapensjónini, einkjurnar peninginum, barnastudningi, studningi til einkjur og stakar kvinnur o. s. fr. Somuleiðis vita øll, at fólkaflokkurin leingi var við til at forða øllum ábótum í samband við ellis- og avlamsrentuna.

Hevur ikki verið

Ikki hevur januar mánaði verið so kaldur í Australi sum hjá okkum — sum vera man.

Í Australi hava hundraðtals av fólk verið undir læknahond í januar í ár orsakað av hita. Tað sigst, at hitin ikki hevur verið so nógur síðan 1908. Í 4 dagar vóru 42 hitastig — so heitt, at havnaarbeiðarnir í Melbourne noktaðu at arbeiða.

Men hitin hevur eisini gjørt stóran skaða í skógnum — eldur er íkomin í fleiri skógum í Australi.

Grønlandssamráðingar í summar

Sum aðrastaðni frásagt eydnaist tað P. M. Dam, lögmanni, at fáa 7 havnir aftrat í Grønlandi — og just havnir, ið útróðramenn sjálvir hava ynskt. Í summar skal sendinevnd fara til Grønlands at samráðast við grønlandska Landsráðið um ein langfreistaðan sáttmála hesum havn um viðvíkjandi.

monnum hetta stig fram á leiðini móti betri vinnulíkindum í Grønlandi: Kopperminebugten, ein fjórður sunnanfyri Umanak, Towksuaq, Grædefjörðin (ella Marak), Tangerbelausuaq. Í Eysturgrønlandi Tingamauz og Lindenowfjörðurin.